

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 12C/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721201168
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Zelený
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2022:8721201168.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudcom Františkom Zeleným v právnej veci žalobcov: 1/. K.. U. N., W.. XX.XX.XXXX, F. T. F. XXX/X, T. 2/ K.. N. T.Í. N., W.. XX.X.XXXX, F. L. XX, F. 3/ E. N., W.. XX.X.XXXX, F. T. F. XXX/X, T., proti žalovanému: V. T., E.. L.. U. K. J., Š. XX, F., K.: XX XXX XXX, práv. zast. R.. S. W., E., H. W. X/A, F., K.: XXXXXXXX, v konaní o zaplatenie 50.000,- eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 1./rade sumu 15.000,- eur, do 3 dní do právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 2./rade sumu 10.000,- eur, do 3 dní do právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 3./rade sumu 10.000,- eur, do 3 dní do právoplatnosti rozsudku.

IV. V prevyšujúcej časti žalobu žalobkýň v 1. až v 3./rade z a m i e t a .

V. Náhradu trov konania stranám n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyne sa žalobou doručenou súdu dňa 26.4.2021 domáhali, aby uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni v prvom rade sumu 20.000,- eur, žalobkyni v druhom rade sumu 15.000,- eur a žalobkyni v treťom rade sumu 15.000,- eur. Zároveň si uplatnili náhradu trov konania. Žalobu v písomnom podaní odôvodnili tým, že žalobkyňa 1/ je manželkou poručiteľa K.. H. N., W.. X.XX.XXXX, A.. XX.X.XXXX. W. F. T. F. XXX/X, T., ktorý tragicky zahynul pri dopravnej nehode, ktorá sa stala 30.5.2019. Žalobkyne 2/ a 3/ sú jeho dcérami.

Žalovaný je poisťovňa vodiča R. N., W.. X.X.XXXX, F. W. XXX/XX, L. F. W. A.Á. T. A. Č.. XXXXXXXXXXXX, v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Poistenec Ž. R. N., H. XX.X.XXXX U. Č.E. I. XX.XX Q.. U. T. W. Z. Č.. X/XX. G.. Š., U. T. R. T. V. L. H. R. T. vyznačenými na vozovke v jednom smere jazdy, viedol motorové vozidlo. M.. A.. L. S., X. Č. V. smerom na Kežmarok, kde v km 88,5, pred križovatkou s Ul. Levočskou nevenoval dostatočnú pozornosť vedeniu vozidla a oneskorene reagoval na chodca K.. H. N. prechádzajúceho vozovku cez riadne vyznačený prechod pre chodcov, v smere jazdy vozidla z ľavej strany na pravú, ktorý od ľavého okraja cesty prešiel vzdialenosť cca 13,1 metra. Chodec Ing. Daniel Lackovič pri zrážke s prednou časťou vozidla utrpel zranenia: polytraumu, prekrvácanie mäkkých lebečných pokrývok a ľavého spánkového svalu, viacpočetné zlomeniny lebečnej klenby a spodiny, zlomeninu horného okraja pravej očné, krvácanie a

opuch aj rozdrvenie mozgu, takmer úplne roztrhnutie väzivového spojenia chrbtice s lebečnou spodinou, zlomeniny 2. - 12. rebra vľavo sériovo vo viacerých častiach, roztrhnutie a prekrvácanie pohrudnice medzi rebrových svalov, viaceré trhliny ľavých pľúc, zlomeniny horného aj dolného ramena lonovej kosti, viacnásobné zlomeniny krížovej kosti, pomliaždenie steny močového mechúra s prekrvácáním do okolitých mäkkých tkanív, ktorým po prevoze do Nemocnice Poprad, a.s. dňa 31.5.2019 v čase o 00.10 hod. podľahol. Vodič porušil ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a/, písm. b/. § 4 ods. 1 písm. c/, písm. f/ Zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov.

Manžel žalobkyň bol pred svojou smrťou aktívny človek, ktorý mal rád svoju prácu a koničky, chuť do života a svojou veselou a dobrosrdečnou povahou dokázal byť skutočným manželom a otcom. So žalobkyňou v prvom rade mali harmonické manželstvo, žili v spoločnej domácnosti a spolu trávili všetok voľný čas. Smrťou manžela stratila svoju najbližšiu osobu a oporu v jej každodennom živote. Ostatné žalobkyne s otcom mali veľmi blízky vzťah, pravidelne sa navštevovali, podnikali spoločné výlety a vždy sa mohli na neho s hocičím obrátiť. Jeho nečakanou a tragickou smrťou sa všetko zmenilo. Žalobkyne pociťujú aj s odstupom času neskutočnú stratu vo svojom živote.

Boli súdržná rodina a otec bol jej stredom a základným pilierom. Manželka stratila svoju životnú lásku. Boli spolu od vysokej školy a trávili spolu takmer všetok čas. Sami či s priateľmi, turistikou, športmi v záhrade. Zrútil sa jej svet a ostala žiť sama. Ostala sama na staranie sa o 87 ročnú svokru, byt, záhradu, psa a pokazené auto. Žalobkyňa v druhom rade stratou otca neprišla len o rodiča, ale o zázemie, ktoré jej spolu ako pár poskytovali. Otec jej a jej manželovi bol aj jedným z najlepších priateľov. Prišli o plány, dohodnuté výlety, o pomoc s bytom, o radu v ťažkých i veselých situáciách. Nemá sa kto starať o mamu. Žalobkyňa v treťom rade prišla o najväčšiu oporu a dôverníka. Svadba už pre ňu nebude mať nikdy tú váhu, keď tam nebude. A to, že on prišiel o svoju zaslúženú budúcnosť, dôchodok a vnúčatá je najväčšia ujma a nespravodlivosť.

Výzvou z 9.3.2020 vyzvali žalovaného na úhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 50.000,- eur za spôsobenú ujmu, ktorá im vznikla v súvislosti so smrťou ich manžela a otca, avšak žalovaný odpoveďou z 17.3.2020 im odmietol poskytnúť náhradu nemajetkovej ujmy. Uviedol, že žalobkyňiam nevznikol takýto nárok, nakoľko podľa jeho právneho názoru, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je krytý povinným zmluvným poistením, a teda považuje ich nárok za nedôvodný.

Náhrada nemajetkovej ujmy nie je náhradou za život a slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. V danom prípade škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla; v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná (R 61/2018, Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR).

Smrťou manžela a otca, ku ktorej došlo v dôsledku dopravnej nehody poistenca žalovaného, došlo u žalobkyň k vzniku nemajetkovej ujmy. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch je stanovená podľa rozhodovacej praxe súdov. Uplatnenú náhradu vzhľadom na túto tragédiu pokladajú za primeranú, až symbolickú.

W. T. L. M. L. T. M. C. I. T., L.. A.. - XT/XX/XXXX A. 10.12.2019, výzvu žalovanému z 9.3.2020, odpoveď žalovaného z 17.3.2020, sobášny list, rodné listy, úmrtný list, výpis z webovej stránky Slovenskej kancelárie poisťovateľov.

V ďalšom písomnom podaní poukázali na ust. § 151 ods.1 CSP a § 193 CSP s tým, že súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ho spáchal. K pasívnej legitimácii žalovaného odkázal na rozhodovacia činnosť súdnych autorít a to rozhodnutie NS SR R61/2018, podľa ktorého škodou pre účely zák. č. 381/2001 Z. z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Žalobcovia si svoj nárok uplatnili priamo voči žalovanému ako poisťovateľovi. Príčinná súvislosť medzi vznikom nemajetkovej ujmy a strane žalobkyň a dopravnou nehodou, ktorá sa skončila smrťou ich milovanej osoby vyplýva z toho, že dopravnú nehodu spôsobil poistenec žalovaného dňa 30.5.2019 v čase okolo 21.00 hod., pri ktorej manžel žalobkyne 1 a otec žalobkyň 2. a 3., utrpel zranenia, ktorým po prevoze do nemocnice dňa 31.5.2019 podľahol. Výluka v zmysle § 5 ods.1 písm. h) zák. č. 381/2001 Z.z., na ktorú odkazuje žalovaný, nenastala. Rozporoval vykonanie dôkazu preukazovaním majetkových pomerov vinníka dopravnej nehody, pretože tento nie je stranou sporu a dokazovanie by nesúviselo s predmetom konania. Opakovane navrhli pripojiť, oboznámiť spis OS Poprad sp.zn.4T 93/2019.

2.Žalobkyňa v 1./C. K.. U. N. E. L. U. V. G., Ž. R. I. Y. Y., L. V. Y. L. A. Ž.. H. Ú. Y. v spoločnej domácnosti žili cca 30 rokov. V čase dopravnej nehody manželstvo trvalo. Po smrti manžela bola v stave, ktorý mal za následok nemožnosť sústredenia sa, nepozornosť, čo viedlo k viacerým poraneniam. Z nepozornosti si zlomila ruku, aj nohu. Manžel bol živnostníkom, ona bola zamestnaná vo verejnej správe

- v školstve. Hospodárili spoločne. Vychovali dve dcéry. V roku 2019 bývali v spoločnej domácnosti s mladšou dcérou. Staršia dcéra v tom čase už bola vydatá a presťahovaná v novom mieste bydliska - v Bratislave. Mladšia dcéra bola už pracovne činná. Z dôvodu výkonu práce sa v pracovnom týždni zdržiavala mimo bydliska. K rodičom dochádzala počas víkendov. Manžel bol mimopracovne aktívny, mal viacero koníčkov, rybárčil, bol turista, chovali spolu psov. Spolu s ním zdieľala spoločné záujmy. Mali záhradu. Manžel sa staral o svoju matku. Po jeho smrti starostlivosť prešla na ňu. Svokra bola vo vážnom zdravotnom stave, trpela demenciou, s čím súvisela ďalšia starostlivosť spojená s osobnou hygienou a i. Krátko nato však asi pred viac ako rokom zomrela. Po smrti manžela bola nútená začať vykonávať všetky činnosti, ktoré doposiaľ vykonával on. V živnosti nepokračovala, tá sa zrušila. Spočiatku sa cítila psychicky zle. Nejako sa jej z toho podarilo trochu dostať, avšak manžel jej stále chýba. Toho času žije sama v byte. Ani mladšia dcéra už s ňou nebýva. Manžel mal k deťom dobrý vzťah. Bol obetavý, pomáhal. Vinníkoví nehody v podstate odpustila. Voči žalovanému si uplatnila nárok na pohrebné, čo bolo plnené. V trestnom konaní nebola vypočúvaná súdom, vypovedala iba pred policajným orgánom. Nemá vedomosť, aby manžel bol vinný za dopravnú nehodu, resp. aby táto skutočnosť v trestnom konaní bola konštatovaná. Manžel po prechode pre chodcov prešiel 13 metrov a následne bol zrazený. Trestný rozkaz jej doručovaný nebol.

3. Žalobkyňa v 2./C. N. T., C.. N. E. strana v konaní uviedla, že jej otec nebol iba takým obyčajným otcom, ako sa vo všeobecnosti ľudia vyjadrujú. Z Popradu do Bratislavy odišla už asi v roku 2014. V roku 2018 uzavrela manželstvo. Aj keď bývala mimo bydliska rodičov, do Popradu dochádzala často, možno aj každý mesiac ešte sama, neskôr spolu s manželom. Neboli to iba návštevy za účelom stretnutia sa s priateľmi. S rodičmi chodievala na výlety, sami ju navštevovali aj v Bratislave. Žili takrečeno stále spoločne. Na leto 2019 dokonca plánovali spoločnú dovolenku, k čomu už nedošlo. S manželom plánovali kúpu bytu, čo však zmenila daná okolnosť. Bol plán, aby im otec pomohol pri prerábke bytu. Rodičov brala ako pár. Skončilo to tak, že musela podporiť potom svoju mamu. Nejednalo sa vyslovene o materiálnu pomoc, skôr psychickú pomoc a podporu v bežnom živote pri starostlivosti o babku, a podobne. Keď si mama zlomila nohu, musela k matke prísť na dlhšie. S otcom si rozumeli od malička. Veľa ju naučil. Naučil ju veľa vecí okolo záhrady, koníčkov. S otcom bola často v telefonickom kontakte.

4. Žalobkyňa v 3./C. E. N. E. strana v konaní uviedla, že stratou otca prišla prakticky o všetko. Po jeho smrti túto udalosť vníma stále zle. Ovplyvnilo to jej súkromný život, vzťah s priateľom. V roku 2014 začala študovať v BA, a v podstate od uvedeného roku sa tam zdržiava rovnako ako sestra. Stále však chodila do Popradu. Po udalosti sa návštevám skôr vyhýba. Psychicky to nezvláda, požiadala o pomoc aj svojho zamestnávateľa a možno to bude riešiť. Lekára zatiaľ nevyhľadala, ale už má plánované sedenia asi u psychológa. Trpí viacerými zdravotnými problémami s tým súvisiacimi. Zatiaľ sa nelieči. Pocitom úzkosti a príjmu potravy bola náchylná už pred nehodou, ale nehoda otca bola toho spúšťač.

5. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti s odôvodnením, že žiadna osobitná miestna príslušnosť Okresného súdu Poprad v zmysle § 19 CSP nie je daná a vec navrhol postúpiť všeobecnému súdu žalovaného v 1. rade - Okresnému súdu Bratislava I. Ďalej uviedol, že žalobu považuje za neoprávnenú a nárok čo do výšky za neprimeraný. Právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v ustanovení § 4 ods. 2 Zákona o PZP podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poistnému krytiu, a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje, plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v zákone č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) ustanovenou v § 442 a nasl., vrátane ust. § 444 OZ. Pod takto vymedzenú škodu Zákon o PZP neumožňuje subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu z ust. § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poistnej zmluve. Poukázal na rozhodnutie ÚS zo dňa 20.01.2011, IV. ÚS 60/2010, s odkazom na rozsudku ESLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 06. decembra 2007. K odchyľnej judikatúre všeobecných súdov a k jej zjednocovaniu sa už ústavný súd opakovane vyslovil (IV. ÚS 342/2010, IV. ÚS 209/2010), Uznesenie NS SR z 05.12.2013, sp. zn. 3 Cdo 18/2013. Obdobne poukázal na Uznesenie ÚS I. ÚS 137/07 z 23. augusta 2007, v ktorom sa ÚS v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou všeobecných súdov, ktoré dôvodili, že „Keďže zákon o zodpovednosti štátu (v našom prípade Zákon o PZP, pozn. Žalovaného) bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady, je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu chápať vo všeobecnosti ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. (...) Keďže v zmysle uvedených skutočností štát nezodpovedá za nemajetkovú ujmu, žaloba musela byť zamietnutá.“ A ďalej „Podľa názoru krajského

súdu škoda (ako kategória občianskeho práva) sa v ustálenej súdnej praxi chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi a je (ak nedochádza k naturalnej reštitúcii) napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňazí, pričom skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré by bolo treba vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predchádzajúceho stavu. Z takto vymedzeného a chápaného pojmu škody, resp. skutočnej škody vyplýva, že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať aj ujmu vzniknutú pôsobením na telesnú a psychickú integritu poškodeného, s výnimkou prípadov, kedy možno podľa výslovného ustanovenia zákona poskytnúť i tzv. materiálnu satisfakciu (peňažné zadosťučinenie). Takto podľa § 444 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Podľa §13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo zadosťučinenie dostačujúce najmä pre to, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Napokon podľa § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Najmä toto posledné ustanovenie je dostatočným argumentom pre záver, že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať aj nemajetkovú ujmu oceneľnú peniazmi, lebo ak by to tak bolo, potom by ustanovenie § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka bolo nadbytočné (obdobne ako je tomu pri § 16 OZ, pozn. Žalovaného), keďže nemajetkovú ujmu v peniazoch by bolo možné uhrádzať už podľa § 442 ods. 1. Keďže od roku 2001 nedošlo k žiadnej zmene relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy, nie je ani v čase po Rozsudku ESD absolútne legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných zákonných ustanovení a ad hoc rozširovanie účelu Zákona o PZP a jeho cieľov oproti tým, ktoré boli celkom jednoznačne a nesporne zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Opačný postup potom nie je možné vyhodnotiť inak, ako snahu „zhojiť“ nečinnosť zákonodarcu priamou aplikáciou smerníc EÚ, pričom táto je vo vzťahu k žalovanému, vzhľadom na jeho súkromnoprávny charakter, vylúčená.

6.S poukazom na argumentáciu žalovaného k otázke jeho pasívnej vecnej legitímácie v predmetnom konaní (jej absencie) uviedol, že v prípade, ak by aj teoreticky pripustil, že pod pojem škody na zdraví podľa Zákona o PZP by bolo možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, bolo by zo strany súdu nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania, a to vo vzťahu k žalovanému a v kontexte celého Zákona o PZP.

K otázke príčinnej súvislosti pritom NS SR v Rozsudku z 29.03.2007 sp. zn. 3 Cdo 32/2007 uviedol, že ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom (v našom prípade poisťovnou udalosťou, pozn. Žalovaného) a škodou zákon č. 58/1969 Zb. (v našom prípade Zákonom o PZP, pozn. Žalovaného) nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom (porovnaj R 7/1979). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu/ (mutatis mutandis Rozsudok NS SR z 30.07.2009 sp. zn. 1 Cdo 129/2008, Rozsudok NS SR z 30.06.2010 sp. zn. 5 Cdo 126/2009, Rozsudok NS SR z 31.07.2012 sp. zn. 6 Cdo 89/2011, Uznesenie NS SR z 23.04.2014 sp. zn. 6 MCdo 7/2013 atď.).

V tejto súvislosti poukázal na Rozsudok NS SR z 30. januára 2007, sp. zn. 2 Cdo/73/2006, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2008, v zmysle ktorého, „príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného

nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného. O takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna." (rovnako napr. R 7/1979). Uvedený princíp je obdobne premietnutý aj priamo v § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP, v zmysle ktorého poisťiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou.

Vzhľadom na skutočnosť, že vo vzťahu k žalovanému je poistnou udalosťou dopravná nehoda, a zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkované v dôsledku reakcie na už následky tejto dopravnej nehody, neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP. Aj toto je opäť len jedným z mnohých momentov toho, že úmyslom a cieľom zákonodarcu pri koncipovaní Zákona o PZP nebolo krytie nemajetkovej ujmy pozostalých. V konečnom dôsledku na podporu vyššie uvedených záverov poukázal na Rozsudok ESD zo dňa 10.12.2015 vo veci C-350/14 Lazar, v ktorom ESD v otázke ujmy pozostalých súvisiacej s úmrtím osoby pri dopravnej nehode, túto opakovanú a na viacerých miestach označuje ako „nepriame následky tejto nehody“, pričom „škodu (priamu, pozn. Žalovaného) predstavuje ujma na zdraví s následkom smrti dcéry pána Lazara. Ujmu, ktorú utrpeli jej rodinní príslušníci, treba ako takú považovať za nepriame následky nehody." Aj v prípade teoretického akceptovania premisy, že pod škodu na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom poisťovateľ - žalovaný priamo zo Zákona o PZP de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, keďže zásah do ochrany osobnosti žalobcov je reakciou na prvotný následok dopravnej nehody. Voči žalovanému je žaloba podaná neoprávnená a bez právneho základu, nakoľko žalovaný nie je podľa Zákona o PZP pasívne legitimovaný vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy, a keby aj bol, nie je povinný takéto nároky hrať z titulu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou.

7. Pokiaľ by mal súd za to, že žalovaný je v konaní pasívne vecne legitimovaný, že zákonná výluka podľa § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP nenastala, je v prípade priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, na ktorú by bol zaviazaný žalovaný de facto za vinníka, potom ďalej nevyhnutné skúmať okolnosti aj na jeho strane, jeho počínanie v čase po dopravnej nehode vo vzťahu k žalobcom, a koniec koncov aj jeho majetkové a osobné pomery, ktoré sú takisto rozhodné vo vzťahu k prípadnej primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

Na preukázanie svojich tvrdení navrhol, aby súd v konaní zaviazal vinníka na preukázanie svojich majetkových pomerov a pripojiť trestný spis Okresného súdu Poprad, sp. zn. 4T/93/2019, a z tohto oboznámiť závery vykonaného znaleckého dokazovania k otázkam možnosti zabránenia dopravnej nehode zo strany jednotlivých účastníkov.

Na pojednávaní ďalej uviedol, že satisfakčnú funkciu tak, ako je využiteľná v tomto konaní, môžu naplniť aj nižšie priznané sumy. Žalobkyne nepreukázali nevyhnutnosť priznania tých súm, ktoré žalovali, pritom je zrejmé, že žalobkyne nemôžu v zmysle objektívneho skutkového stavu dosiahnuť už nikdy úplnú satisfakciu. V zmysle princípu proporcionality satisfakčnú funkciu, ktorá je dosiahnuteľná, možno dosiahnuť aj priznaním nižších súm. Ani jedna zo žalobkyň nebola hmotne závislá od zosnulej osoby. Žalobkyne v 2. a v 3./rade ako deti zosnulého, s ním prakticky nežili v jednej domácnosti od roku 2014. Žalobkyňa v 2./rade uzatvorením manželstva založila vlastnú rodinu. Priznaním neprimeraných nárokov sa nestanovuje štandard v konaniach len, v ktorých vystupuje aj poisťovateľ, ale aj v konaniach, kde môže byť povinnosťou takejto náhrady zaťažený priemerný občan.

8. Súd na základe vykonaného dokazovania vypočítaním žalobkyň, oboznámením listinných dôkazov, a to trestného spisu Okresného súdu Poprad L.. A.. XT XX/XXXX, A. neho najmä obžaloby, trestného rozkazu, výzvy žalovanému z 9.3.2020, odpovede žalovaného z 17.3.2020, sobášneho listu, rodných listov, úmrtného listu, výpisu z webovej stránky Slovenskej kancelárie poisťovateľov zistil nasledovný skutkový stav :

X.T.L.N.F.Y.W.U.U.T., H.XX.X.XXXX G.Y.H.N., W..X.XX.XXXX E.U.I., W..XX.XX.XXXX.

10. Podľa rodného listu vystaveného matričným obvodom Poprad dňa 11.3.1988 sa rodičom H.N.Č. E.U.N.W.N.N..

11. Podľa rodného listu vystaveného matričným obvodom Poprad dňa 30.8.1995 sa rodičom H.N.E. U.N.W.E.N..

12. Mesto Poprad, matričný úrad dňa 3.6.2019 vystavil úmrtný list o úmrtí K.. H.N.E., W..X.XX.XXXX L.H.Ú.XX.X.XXXX U.T..

13. Podľa evidenčného listu U.V.A.Š.S.Z.V.H. 30.5.2019 bolo vozidlo povinne zmluvne poistené.

14. Trestným rozkazom Okresného súdu Poprad zo dňa 10.12.2019 L.. A.. XT XX/XXXX - XXX F. I. R. N. uznaný vinným, že dňa 30.5.2019 v čase o 21.00 hod v T. W. Z. Č.. K., G.. Š. U. T. R. T. komunikácie s doma jazdnými pruhmi vyznačenými na vozovke v jednom smere jazdy, viedol motorové vozidlo M.. A.. Š. S., X. Č. V. smerom na Kežmarok, kde v km 88,5 pred križovatkou s ul. N. W. H.W. T. U. U. E. I. C. W. Z. K.. H. N., W.. X.XX.XXXX, W. bytom T., T. F. Č.. XXX/X, T. vozovku cez riadne vyznačený prechod pre chodcov, v smere jazdy vozidla z ľavej strany na pravú, ktorý od ľavého okraja cesty prešiel vzdialenosť cca 13,1 metra, chodec K.. H. N. pri zrážke s prednou časťou vozidla utrpel zranenia: polytraumu, prekrvácanie mäkkých lebečných pokrývok a ľavého spánkového svalu, viacpočetné zlomeniny lebečnej klenby a spodiny, zlomeninu horného okraja pravej očnice, krvácanie a opuch aj rozdrvenie mozgu, takmer úplne roztrhnutie väzivového spojenia chrčtice s lebečnou spodnou, zlomeniny 2. -12. rebra vľavo sériovo vo viacerých častiach, roztrhnutie a prekrvácanie pohrudnice medzirebrových svalov, viaceré trhliny ľavých pľúc, zlomeniny horného aj dolného ramena lonovej kosti, viacnásobné zlomeniny krížovej kosti, pomliaždenie steny močového mechúra s prekrvácáním do okolitých mäkkých tkanív, ktorým po prevoze do Nemocnice Poprad, a. s. dňa 31.5.2019 v čase o 00.10 hod. podľahol, ako vodič porušil ustanovenia § 3 ods.2 písm. a/, písm. b/, § 4 ods.1 písm. c/, písm. f/ Zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spácha taký čin závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtienia, za čo mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody. Zároveň bol uznaný uhradiť poškodenému Dôvera zdravotná poisťovňa, a .s. škodu vo výške 3.329,99 eur. Súčasťou trestného spisu je znalecký posudok znalca Ing. C. C., A. A. I. Z. H., I. W. U. Z. H. E..K.. E. E. A. Y.. L. W., znalca v odbore zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo.

Podľa Čl.19 ods. 1,2 Ústavy SR

Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa článku 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/ EHS z 24. Apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami: Každý členský štát prijme v súlade s článkom 4 všetky primerané opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe týchto opatrení.

Podľa čl. (22) SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, osobnú ujmu a škodu na majetku, ktorú utrpeli chodci, cyklisti a iní nemotorizovaní užívatelia cesty, ktorí sú obvyčajne najslabšími účastníkmi nehody, by malo pokrývať povinné poistenie vozidla účastného na nehode, kde majú nárok na odškodnenie podľa vnútroštátneho občianskeho práva. Toto ustanovenie nepredurčuje zodpovednosť za škodu alebo úroveň výšky odškodného pri konkrétnej nehode podľa vnútroštátnych právnych predpisov.

Podľa § 193 CSP

Súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

Podľa § 11 O.z., fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 O.z.

Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 15 O.z., po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

Podľa § 16 O.z., kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

Podľa § 441 O.z., ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Podľa § 853 O.z., občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

Podľa § 4 zákona 381/2001 Z.z

(1) Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

(2) Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnené odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnené krátil poskytnuté poisťné plnenie,

d) ušlého zisku. (3) Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom 6b) uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom.

(4) Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poisťné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

(5) Ak ide o škodu spôsobenú prevádzkou tuzemského motorového vozidla na území iného členského štátu, poškodenému sa poskytne poisťné plnenie v rozsahu poistenia zodpovednosti podľa právnych predpisov členského štátu, na ktorého území bola škoda spôsobená, ak sa podľa tohto zákona alebo na základe poisťovnej zmluvy neposkytuje poisťné plnenie v širšom rozsahu.

(6) Na škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla občanovi členského štátu na území cudzieho štátu, v ktorom nepôsobí príslušná kancelária poisťovateľov, počas jeho cesty z územia jedného členského štátu na územie iného členského štátu sa vzťahujú právne predpisy členského štátu, na ktorého území sa motorové vozidlo spravidla nachádza.

Podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z.z

(1) Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať. 21)

(2) Na premičanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premičanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. 22)

Príloha k zákonu č. 381/2001 Z. z. - ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 103, 2.5.1972.) v znení smernice Rady 72/430/EHS z 19. decembra 1972 (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 291, 28.12.1972.) a smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 7; Ú.v. ES L 8, 11.1.1984.).

Druhá smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel

(Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 7; Ú.v. ES L 8, 11.1.1984.) v znení smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 129, 19.5.1990.).

Druhá smernica Rady 88/357/EHS z 22. júna 1988 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení, týkajúcich sa priameho poistenia s výnimkou životného poistenia, na uľahčenie účinného vykonávania slobody poskytovať služby a o zmene a doplnení smernice 73/239/EHS (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 172, 4.7.1988.) v znení smernice Rady 90/618/EHS z 8. novembra 1990 (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 330, 29.11.1990.), smernice Rady 92/49/EHS z 18. júna 1992 (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 228, 11.8.1992.). Tretia smernica Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 129, 19.5.1990.).

Smernica 2000/26/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. mája 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení smerníc Rady č. 73/239/EHS a 88/357/EHS (Štvrtá smernica o poistení motorových vozidiel) (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 3; Ú.v. ES L 181, 20.7.2000.). Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, ktorou samenia a dopĺňajú smernice Rady 72/166/EHS, 84/5/EHS, 88/357/EHS a 90/232/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú.v. EÚ L 149, 11.6. 2005.).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (prepracované znenie) (Ú. v. ES L 335, 17. 12. 2009) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/89/EÚ zo 16. novembra 2011 (Ú. v. EÚ L 326, 8. 12. 2011), v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/23/EÚ z 12. septembra 2012 (Ú. v. EÚ L 249, 14. 9. 2012), v znení smernice Rady 2013/23/EÚ z 13. mája 2013 (Ú. v. L 158, 10. 6. 2013), v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/58/EÚ z 11. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 341, 18. 12. 2013), v znení 30 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/51/EÚ zo 16. apríla 2014 (Ú. v. EÚ L 153, 22.

5. 2014).

15. Podľa ROZSUDKU SÚDNEHO DVORA (druhá komora) z 24. októbra 2013 vo veci C-22/12, článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

16. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia mal súd preukázať, že žaloba je čo do základu dôvodná. Vo veci nie je spornou skutočnosťou príbuzenský vzťah žalobkyň k W. K.. H. N., existencia poisťovní U. R. N. so žalovaným, vznik poisťovnej udalosti dňa 30.5. 2019 - dopravnej nehody zavinenej Jánom Lizákom následok spočívajúci v úmrtí chodca K.. H. N., spáchanie trestného činu a osoby, ktorá ho spáchala. Z výsledku trestného konania a odsudzujúceho rozhodnutia nevyplýva spoluzavinenie poškodeného K.. H. N., C.. U. R. A. W. U. Š..

V prerokovanej veci žalobkyne uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Žalovaná poisťovňa pritom tvrdí, že tento nárok nie je krytý uzavretým povinným zmluvným poistením vinníka dopravnej nehody. Žalobkyne ako manželka a dcéry nebohého Ing. Daniela Lackoviča sú aktívne legitimované na podanie žaloby. Smrť rodinného príslušníka fyzickej osoby pri dopravnej nehode, ktorú títo rodinní príslušníci a ani fyzická osoba nezavinili, je neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život. Súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, je rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Toto

konštatovanie vyplýva z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu Slovenskej republiky . V rozsudku z 27. októbra 2010 sp. zn. 1Cdo 77/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky za správny označil záver súdov nižších stupňov, že do osobnostných práv oprávnených osôb bolo zasiahnuté zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný (syn a brat), 2. v rozsudku zo 17. februára 2011 sp. zn. 5 Cdo 265/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostala osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou“. Na inom mieste odôvodnenia tohto rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že „zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti“, 3. existencia neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život, ktorý bol spôsobený usmrtením blízkeho rodinného príslušníka pri dopravnej nehode, konštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí z 20. apríla 2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 4. v rozsudku z 27. novembra 2012 sp. zn. 2Cdo 194/2011 Najvyšší súd Slovenskej republiky, i keď primárne riešiac otázku premlčania práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, konštatoval, že zavineným usmrtením chodca pri dopravnej nehode bolo zasiahnuté do práva na súkromie a rodinný život jeho blízkej príbuznej. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Usmrtenie pri dopravnej nehode je najzávažnejším dôsledkom takejto udalosti. Podľa ustálenej súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv. Aj táto zodpovednosť musí byť predmetom občianskoprávneho poistného krytia. Pri opačnom výklade to môže znamenať značné majetkové riziko subjektov v doprave zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktorá by v individuálnych prípadoch mohla viesť k ich finančnému kolapsu. Mohla by znamenať aj neistotu pozostalých o reálnom poskytnutí prisúdenej náhrady prípadne vôbec vymožitelnosti. Preto je potrebné pojem škoda pre účely Zákona o povinnom zmluvnom poistení, vychádzajúc tiež z rozhodnutia Európskeho súdneho dvora č. C-22/12 a príslušných nariadení a smerníc interpretovať rozširujúco tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých s právom pozostalých domáhať sa poistného krytia. Takýto výklad je výkladom intra legem, nanajvýš rozširujúcim výkladom ust. § 4 Zákona č. 381/2001 Z. z. a nie je možné ho pokladať za výklad contra legem či už v ponímaní Súdneho dvora Európskej Únie, európskej legislatívy, Ústavy Slovenskej republiky alebo Slovenského právneho poriadku. Doslovný gramatický výklad ust. § 4 zákona , na ktorý sa odvoláva odporca v treťom rade, nie je v danom prípade náležitý. Rovnako právne nevýznamné je konštatovanie poisťovne, že zákonodarná iniciatíva , ktorá mala v novelizácii zákona o povinnom zmluvnom poistení zahrnúť likvidáciu aj nemajetkovej ujmy, nebola zavŕšená prijatím zákona. Ak do Zákona o povinnom zmluvnom poistení boli prebraté smernice Európskej Únie a Rady o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktoré predpisy používajú pojmy osobnej ujmy a škody na majetku, teda majetkovú aj nemajetkovú ujmu, javí sa nelogickým, aby špeciálny právny predpis, do ktorého boli tieto európske normy inkorporované , dané pojmy definoval neprimerane zužujúco. Pretože Zákon o povinnom zmluvnom poistení ukladá pod hrozbou sankcie povinnosť vodičovi, resp. prevádzkovateľovi motorového vozidla uzavrieť poistnú zmluvu pre minimálnu výšku poistného krytia, stanoveného Európskou legislatívou, má legitímne očakávanie, že v prípade vzniku poistnej udalosti všetky ujmy tak materiálnej povahy ako aj ujmy vzniknuté pôsobením na telesnú a duchovnú integritu poškodených, budú odškodnené z povinného zmluvného poistenia. Ak teda vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada má byť krytá povinným zmluvným poistením motorového vozidla. Tým je podľa názoru súdu daná pasívna legitímácia žalovaného, u ktorého bol prevádzkovateľ motorového vozidla poistený. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa poistenie zodpovednosti vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému náhradu škody, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti (ods. 4). Podľa § 15 ods. 1 cit. zákona

potom poškodený môže svoj nárok uplatniť priamo voči poisťovateľovi. Z citovaných ustanovení tak vyplýva, že predpokladom priameho nároku poškodeného voči poisťovateľovi je jednak vznik nároku, ktorý je vôbec krytý poistením zodpovednosti (spomedzi nárokov určených v § 4 ods. 2 cit. zákona), jednak existencia poistenia zodpovednosti prevádzkovateľa vozidla za takúto škodu.

17. Podľa názoru súdu rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 24. októbra 2013 vo veci C-22/12, Katarína Hassová proti Rastislavovi Petrikovi, Blanke Holingovej, jednoznačným spôsobom rieši otázku zodpovednosti poisťovne. Uvedeným rozsudkom je prekonaný aj skorší názor Najvyššieho súdu SR v konaní 4Cdo 168/2009, takže právnym názorom v ňom vysloveným sa nemožno ďalej riadiť. Argumenty žalovaného o systematickej odlišnosti nároku na náhradu škody a náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú ako škodu nie je možné subsumovať pod zákon o povinnom zmluvnom poistení, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poistnej zmluve, sú vyvrátené závermi Súdneho dvora EÚ v ods. 57 a 58 uvedeného rozsudku. Na základe toho treba uzavrieť, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje (za splnenia ostatných podmienok v ods. 4) aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 cit. zákona uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. V prerokovanej veci žalobkyne majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému. Túto ujmu tak v zmysle § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 381/2001 Z. z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu, takže žalovaná poisťovňa je povinná nahradiť žalobkyniam aj túto ujmu.

18. Podľa rozhodnutia ÚS SR sp. zn. II.ÚS 695/2017 z 5.12.2018 z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku ani z právnej úpravy obsiahnutej v zák. č. 381/2001 Z. z. nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu „škoda“, ktorý by v rámci svojho obsahu zahŕňal škodu majetkovú, ako aj škodu nemajetkovú .

19. Súd odkazuje v danej veci tiež na R 61/2018 -v Zbierke stanovísk NS SR , riešiaceho otázku pasívnej legitímácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy - Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná, rozhodnutie NS SR 3Cdo/230/2017 a rozhodnutie KS KE sp. zn. 4To 57/2021 - Poisťovňa ako poisťovateľ zodpovednosti z povinného zmluvného poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je povinná z povinného zmluvného poistenia nahradiť poškodenej aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá spadá do rozsahu poistného krytia podľa § 4 ods.2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z.

20. Primárnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je funkcia satisfakčná, teda primerane s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, optimálne a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a jej rozsah nie je možné ani exaktne kvantifikovať a vyčíslieť. Namiesto nej je možné len poskytnutie zadosťučinenia. Súd pri úvahe o primeranosti tohto zadosťučinenia vychádzal z celkovej povahy aj z jednotlivých okolností konkrétneho prípadu (intenzita, spôsob neoprávneného zásahu k charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, veku postihnutých osôb, následky). Je nepochybné, že žalobkyne manželka a dcéra mali usporiadaný a blízky rodinný vzťah s nebohým, vytvorené silné citové puto. V čase, kedy došlo k usmrtieniu otca žalobkyní tieto s ním nežili v spoločnej domácnosti, boli s ním však pravidelne v kontakte, navštevovali sa .Smrť otca prekazila ich plány do budúcnosti, voľnočasových aktivít, spoločných dovolení, ktoré s ním mali. Nemožno opomenúť fakt, že išlo náhle, nečakané úmrtie osoby z ich najužšieho rodinného okruhu. S jeho stratou sa stále nedokázali vnútorne vysporiadať, najmä žalobkyňa v treťom rade, ktorá pociťuje vzhľadom k pretrvávajúcemu nepriaznivému zdravotnému stavu potrebu vyhľadať pomoc psychológa. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, iba zabezpečiť jej zmiernenie. Odškodnenie by však nemalo predstavovať neprimeranú finančnú náhradu a jeho cieľom nie je zabezpečenie náhrady príjmov alebo zdroja obživy, ale sadisfakcia. Pri priznaní nemajetkovej ujmy súd prihliadol tiež k rozhodovacej činnosti súdov (napríklad rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo 292/2009, uplatnil princíp proporcionality a dospel k záveru, že výška priznaných súm je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeranou. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

21. S prihliadnutím na vyššie uvedené a rozhodovacia činnosť súdnych autorít, na ktorú súd odkázal, procesnú obranu žalovaného týkajúcu sa nedôvodnosti žaloby čo do základu sporu / spochybnenie pasívnej legitímácie poisťovne, spochybnenie nemajetkovej ujmy ako možnej škody, absencie príčinnej súvislosti nemajetkovej ujmy ako škody s poistnou udalosťou a.i./ v súhrne vyhodnotil ako účelovú a nedôvodnú.

22. Žalobcovia svoj nárok definujú ako škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. Je preto odôvodnené ich tvrdenie o miestnej príslušnosti Okresného súdu Poprad podľa § 19 písm.b CSP s odkazom na miesto, kde nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Preto súd námietku miestnej nepríslušnosti súdu vznesenú žalovaným vyhodnotil ako nedôvodnú.

23. Rozhodnutie v časti o výške priznanej istiny záviselo od úvahy súdu. V takom prípade pri procesnom úspechu a neúspechu strán sporu nie je možné vychádzať z ust. § 255 ods. 2 CSP, ale z ust. § 255 ods. 1 CSP, kde úspech v spore je daný vtedy, ak je nárok uplatnený správne čo do základu. Pri rozhodovaní o náhrade trov je potrebné selektovať, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté. Výška plnenia je druhotná. Žalobcov v takomto prípade treba považovať za plne procesne úspešných, keďže mali úspech čo do základu nároku a výška nadväzujúca na úspech závisela výlučne od úvahy súdu. Výška náhrady trov sa priznáva iba z prisúdenej sumy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde vo dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

sa týkajú procesných podmienok,

sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.